

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 62. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034111398240.pdf> (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

It andet Rim i almindelighed/ om denne siste oc korte tid/ oc om denne onde Verden.

I Begyndelsen bleff Verden skabt aff Gud
Oc i tre dele skifft effter hans bud/
Faar/ vnder oc effter Mosi Lou
Elie huss gaar/ som hun haffuer Thou/
Trint oc runt baade Himmel oc Jord/
Hvert effter som det er skabt oc giort
Syndig oc forgengelige er Menniskens Id/
Men Guds ord varer til euig tid.
Denne siste alder er icke nær slig
Som den første men meget wlig
Thi hun er rodfest dybt oc hart
Vdi al wdygd oc meget vonart.
I stor wtacknemmelighed
Mod Guds ord/ som huer mand veed/
I skam oc skendzel mangfoldelig
I fynd oc last saare straffelig
Ære oc relighed maa lide straff
Oc daglige fortryckis aff ret ondscaff/
Stor had oc affuend mand bær
Til sin Neste baade fiern oc nær
Ingen tiener hin anden eller vil hannem gaat
Men haffue huer andre for spe og spaat.
Hoffmod/ prang oc praal offuer ald
Altsammen her aff Adams Fald.
At elske huer andre i Kerlighed
Veed ingen/ thi Hun er huer mand led
Men at dømmen/ fordømme oc vaske paa bag ||
Det veed huer mand baade nat oc dag.
At gøre sin nabo skade/ det dur
At føre bimpt/ liuge oc staa paa lur.
Huer søger sit eget nytte oc gaffn
63 Wchristelige vnder Christet naffn.
Beskuo for Guds skyld alle stater
Ere icke mange verre end Tyrcker oc Tater?
Huo søger effter det som er euigt?
Oc icke mere effter det forgengelict?
Ere io alle dygder i stor misbrug
I wdygder er huer mand viss oc klog
Huo køber/ huo sieler/ huo handler ræt
Gud giffue at det er dyrt eller læt?
Er icke Gerighed den onde rod
Til falsk oc suig en stor hoffmod?
Oc til al Finantz oc bedregeri
Hoss Mand oc Quinde/ hoss Suend oc Fri?
Ingen kand tage sig vare i skempt oc skuff
Saa suindig oc listig er Menniskens fornufft.
Det giffuer mange en stor wro
At ingensted findis loffue oc tro/
Men wtro vancker saa vide omkring
At den findis nu i alle Ting.
At skende oc laste/ foracte oc forsmaa
At bande oc bagtale/ det kand gaa/
Hues leffnit er hannem saa sød
At hand ey langt helder vaare død?
Om hand leffuer vdi den stat
Som hand tør tryggelige dø snart oc brat. ||
See wi hen til dom oc ræt
Da er icke end alting der saa slæt/
De affecter reger fuld meget iblant

At faa see til det som er fant/
Skal Dommen gaa/ Gud see der til
Kagen kommer gjerne did som konen vil
Mude oc gaffue/ pendinge oc skenck
Foruender retten met sttedighed oc suenck/
Det venstre øye til skenck mone see
Det høyre maa græde oc icke lee.
Huo vil icke fra retten gaa
64 Til den Side/ der pongen henger paa?
Den pending den Pending/ er io saa kær
Hoss alle/ hoss alle/ baade fiern oc nær/
Ehuor mand legger det i lag
Den fattig faar seent ende paa sin sag.
Der faar kommer der straff fra Gud
For alting ske nu mod hans bud/
Der faar kommmer Krig oc Blodstørtning
Pestelentz/ hunger oc dyring.
Effterdi at mange fordrister sig til
At dræbe oc myrde huem hand vil/
Hemmelige om natten foruden sag
Ja obenbarlige om den liuse dag.
I kaast oc tæring offuerflødelig
I Mad oc dricke huer for sig/
Met slemmen oc demmen oc rose der aff/
Som det vaare aldrig verd pine eller straff.
I siugdum er mand wtaalmodig/||
Holder Raad oc middel foractelig/
Huercken Aandelig heller Verdzlig lægedom
Vil mand bruge/ der gaar om/
Huad der kand oc huad der vil
Til døden bruger sit spil.
Det er da forsilde oc forsømt
Saaret lægis best naar det er ømt/
Men wforstandighed er saa stor
At mand skøder huercken formaning eller ord.
Aager oc omslag rycke saa ind
At de fordømme baade mand oc quind/
Men huo skøder der effter oc retter sig?
Huo tencker at pinen er euig?
Stod Helffuede end oben faar huer mands Dør
Da lader mand icke aff at Aagre før
End at Dieffuelen fører dem bort
Næd i Pølen gennem Helffuedis port/
Der at slide oc ryffue i Helffuedis saamp
65 Ild/ Suogel/ Tiære/ Røg oc Damp.
Enten kommer Domme dag fuld snart
At wi maa den vente met en fart/
Heller oc anden ødeleggelse for vist
Stor oc grum baade her oc hist
Stor oprør/ oc ny Regement
Aff Gudz tilladelfe er vel fortient
Ja siger du/ det er io sant
Ingen kand holde det for løgen oc tant
At det gaar ey io lige saa til/
Men huo er den sig rette vil? ||
Huo vil tage sit stycke faar sig
Oc kende sig faar Gud at være slig?
Ah vilde huer til sit hierte gaa
Oc tencke huad vey hand er paa
Til Helffuedis Pøel/ heller Himmelens Troon
At faa dødzens straff eller liffsens kroon/
Vender om/ vender om/ det er høy tid/
At i icke met Dieffuelen kommer did
I pine oc quale/ met Liff oc Siel/
Oc faa met alle wgudelige part oc del.
Gud er fuld aff Naade oc Barmhiertighed

Men varer eder at i vanbruge icke det/
Oc at i Ingenlunde synde der paa
Om det skal eder euige vel gaa/
Vender eder om oc leffuer i fred/
Met Gud oc Menniskan i huerrie Sted/
Lader Troen til Christum alene vere ren.
I hiertet/ foruden lyde/ foruden men
Aff Menniskens lære oc Helgene paakald
Om i ville vndfly Adams fald/
Oc huad i selffue haffue bõt der paa
At Christus kand for eders fynder staa.
Troen være siden Fructsommelig
Oc mod sin Neste venlig oc kierlig/
I alle dygder from oc god
66 At ingen er den anden imod/
Met ord/ gerning oc hiertelaff
At gøre eller lade det/ huor aff ||
Gud kand fortørnis oc vor Neste lide ont/
Saa lyder oc den pact oc forbunt
Som Gud met Menniskan haffuer giort
Effter sit hellige oc salige ord.
Thi oss bør at være som Børn/
Vden al bedrog/ at huer som en Ørn
Fluer høyre en anden i Ære oc dygd
Oc saa vere huer andre til glæde oc frygd.
Da kommer det Gyldene alder igen
Som der vaar først i Verden.
At Gudz ord maatte klinge i alle Land
Oc der effter leffue baade Quinde oc Mand/
Til Christus personlige kommer til dom
At sige ret aff mellem ond oc from
Oc giffue huer foruden bøn/
Effter sin gerning oc skyld deris løn.
Som Scrifften klarlige melder der om/
At wi skulle alle møde for Dom.
Huo da icke vil komme i nød
Effter hand er aff Verden død/
Hand lade Gudz ord oc Troen vere hans grund
Oc det bekende aff hierte oc mund
Oc tro/ bede oc haabe i al sin nød
Saa vndflyer hand vist den euige død.
Men disuer/ de ere saare faa
Som rettelige tencke oc tracte der paa
Huorlunde de kunde beholde den euige Fred
Som Gudz Søn haffuer oss selff beted.
Oc er fra Christi Apostlers tid ||
Som en arffred kommen til oss hid
Gud er selff personlig den rette Fred
Oc der til ocsaa ret Kerlighed
Ja hand er ocsaa vort eniste Haab
67 Som oss er loffuit fra vor Daab/
Oc al den stund wi leffue maa/
Huad wi bede/ det skulle wi faa/
Aff Faderen vdi Sønsens naffn/
Oc komme oss altsammen til gode oc gaffn.
Hand begerer icke Menniskens død
Men vil hielpe hannem til liffruit aff al sin nød.
Jeg vil hand skal omuende sig
Siger hand/ oc euige leffue met mig.
Der faar lader oss bede/ fattig oc rig
Oc vende oss om til Gud ydmygelig
At hand vil være vor tillid
Oc wi hans Børn til euig tid
Oc prise oc loffue i Himmerig.
Hans Hellige Naffn euindeligh
Ære være de Hellige Trefoldighed

Siger Amen offuer Christendom viid oc bred.